# DOMSTOLENS DOM
den 13 juli 1995 *

I mål C-341/93,

angående en begäran, enligt protokollet av den 3 juni 1971 angående domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, från Vestre Landsret (Danmark) att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiggjorda målet mellan

**Danvaern Production A/S**

mot

**Schuhfabriken Otterbeck GmbH & Co.,**

avseende tolkningen av artiklarna 6 punkt 3 och 22 i ovannämnda konvention av den 27 september 1968 (EGT nr L 299, 1972, s. 32), ändrad genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands anslutning (EGT nr L 304, s. 1, och — ändrad text — s. 77) och genom konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands anslutning (EGT nr L 388, s. 1 och — ändrad text — EGT nr C 97, 1983, s. 1),

meddelar

* Rättegångsspråk: danska.

DOMSTOLEN

sammansatt av G.C. Rodríguez Iglesias, ordförande, F.A. Schockweiler, C. Gulmann, och P. Jann, avdelningsordförande, samt G.F. Mancini, J.C. Moitinho de Almeida, J.L. Murray, D.A.O. Edward (referent), J.-P. Puissochet, G. Hirsch och L. Sevón, domare,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från

— den tyska regeringen genom Christof Böhmer, Ministerialrat vid det federala justitieministeriet, i egenskap av ombud,

— den brittiska regeringen genom John D. Colahan, Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission genom Anders Christian Jessen och Pieter van Nuffel, båda vid rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 17 maj 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

# Dom

1 Vestre Landsret (Danmark) har, genom ett beslut av den 30 juni 1993 som har inkommit till domstolens kansli den 5 juli 1993, begärt att domstolen, enligt protokollet av den 3 juni 1971 angående domstolens tolkning av konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT nr L 299, 1972, s. 32), ändrad genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands anslutning (EGT nr L 304, s. 1, och — ändrad text — s. 77) och genom konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands anslutning (EGT nr L 388, s. 1 och — ändrad text — EGT nr C 97, 1983, s. 1, nedan kallad "konventionen") [konventionen har inte översatts till svenska], skall meddela ett förhandsavgörande av två frågor avseende tolkningen av artiklarna 6 punkt 3 och 22 i konventionen.

2 Dessa frågor har uppkommit inom ramen för en tvist mellan Schuhfabriken Otterbeck GmbH & Co., kärande i målet vid den nationella domstolen (nedan kallat "Otterbeck"), Tyskland, och Danvaern Production A/S, svarande i målet vid den nationella domstolen (nedan kallat "Danvaern"), Danmark.

3 Enligt ett agenturavtal av den 10 augusti 1979 gav Otterbeck Danvaern rätten till ensamförsäljning i Danmark av Otterbecks sortiment av skyddsskor.

4 Genom ett brev av den 22 mars 1990 hävde Otterbeck agenturavtalet med omedelbar verkan och påstod att Danvaern hade gjort sig skyldigt till ett uppenbart missbruk av förtroende genom att säga upp en viss anställd.

5 Den 11 september 1990 väckte Otterbeck talan mot Danvaern vid Brønderslevs byret med yrkande om betalning av ett belopp av 233 173,39 DKR jämte ränta för leveranser av skyddsskor som skett i januari och februari 1990.

6 Vid byretten medgav Danvaern betalningsskyldighet för det yrkade beloppet men yrkade att käromålet skulle ogillas och att käranden skulle förpliktas att betala 737 018,34 DKR och påstod därvid att Danvaern hade motfordringar hos Otterbeck, av vilka en grundades på den skada som följde av att agenturavtalet felaktigt hade hävts.

7 Genom en dom av den 26 mars 1991 avvisade Brønderslevs byret Danvaerns yrkande avseende såväl särskild dom som kvittning, eftersom det inte fanns ett sådant samband mellan Otterbecks och Danvaerns käromål som förutsätts i artikel 6 punkt 3 i konventionen, där det föreskrivs:

"Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan även väckas:

...

3. vid genkäromål som grundar sig på samma avtal eller omständigheter som huvudkäromålet, vid den domstol där huvudkäromålet är anhängigt."

8 Danvaern har överklagat denna dom till Vestre Landsret. Vid denna domstol har Danvaern återtagit sitt yrkande om särskild dom och endast gjort gällande ett kvittningsyrkande uppgående till ett belopp av 223 173,39 DKR jämte ränta, vilket motsvarar Otterbecks yrkande i huvudkäromålet.

9 Vestre Landsret har ansett att tvisten berör en fråga om tolkningen av konventionen.

10 Vestre Landsret har beslutat förklara målet vilande samt att begära att domstolen skall meddela förhandsavgörande av följande frågor:

"1) Gäller artikel 6 punkt 3 motfordringar som har gjorts gällande för att utverka kvittning?

2) Bör uttrycket '... som grundar sig på samma avtal eller omständigheter som huvudkäromålet ...' i artikel 6 punkt 3 anses vara snävare än uttrycket 'käromål som har samband' i artikel 22 tredje stycket i konventionen?"

## Den första frågan

11 Den hänskjutande domstolens första fråga till domstolen avser om artikel 6 punkt 3 i konventionen kan tillämpas på ett fall, i vilket en svarande som har stämts inför ett behörigt forum gör en invändning mot käromålet genom att åberopa en fordran som han har hos käranden.

12 I konventionsstaternas nationella rättssystem skiljer man i allmänhet mellan två olika fall. I det första fallet åberopar svaranden — som en invändning — att han har en fordran hos käranden som helt eller delvis skall gå i avräkning mot kärandens fordran. I det andra fallet avser svaranden att genom ett särskilt käromål som han väcker inom ramen för samma rättegång utverka en dom, genom vilken käranden förpliktas att betala en skuld till honom. I det senare fallet kan det särskilda käromålet avse ett belopp som är högre än det som käranden har krävt och kan sökas även om kärandens käromål ogillas.

13 Vad gäller rättegångsförfarandet ingår försvaret som en väsentlig beståndsdel i den talan som käranden har väckt och förutsätter således inte att talan har väckts mot honom i den mening som avses i artikel 6 punkt 3 i konventionen vid det forum vid vilket detta kan ske. Vilka invändningar som kan göras och de förutsättningar under vilka det kan ske bestäms enligt de nationella rättsreglerna.

14 Artikel 6 punkt 3 i konventionen är dock inte avsedd att reglera denna situation.

15 Däremot är det, när svaranden yrkar att domstolen skall meddela en särskild dom mot käranden, en förutsättning att det forum vid vilket den sistnämnde har väckt talan är behörigt att avgöra ett sådant käromål.

16 Artikel 6 punkt 3 i konventionen har uttryckligen till syfte att ange de förutsättningar under vilka en domstol är behörig att avgöra ett käromål som går ut på att en särskild dom skall meddelas.

17 Även om det är riktigt att man i den danska versionen av artikel 6 punkt 3 i konventionen använder ordet "modfordringer", som är ett allmänt uttryck som kan omfatta båda de fall som åsyftats ovan i punkt 12, gör man i övriga konventionsstaters rättsliga terminologi en uttryckling skillnad mellan dessa två fall. I fransk rätt skiljer man således mellan "demande reconventionnelle" och "moyens de défense au fond", i engelsk rätt mellan "counter-claim" och "set-off as a defence", i tysk rätt mellan "Widerklage" och "Prozeßaufrechnung", och i italiensk rätt mellan "domanda riconvenzionale" och "eccezione di compensazione". De relevanta språkversionerna av artikel 6 punkt 3 i konventionen använder uttryckligen uttrycken "demande reconventionnelle", "counter-claim", "Widerklage" och "domanda riconvenzionale".

18 Den hänskjutande domstolens första fråga bör således besvaras så, att artikel 6 punkt 3 i konventionen endast avser de käromål som en svarande väcker som syftar till en särskild dom. Den avser inte ett fall där svaranden endast som en invändning åberopar en fordran som han har hos käranden. Vilka invändningar som kan göras och de förutsättningar under vilka det kan ske regleras av nationell rätt.

## Den andra frågan

19 Av hänskjutningsbeslutet framgår att den andra frågan endast blir aktuell om artikel 6 punkt 3 i konventionen kan tillämpas på ett fall där svaranden som en invändning åberopar en fordran som han har hos käranden. Mot bakgrund av svaret på den första frågan behöver den andra frågan således inte besvaras.

## Rättegångskostnader

20 De kostnader som har förorsakats den tyska och den brittiska regeringen samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 30 juni 1993 förts vidare av Vestre Landsret — följande dom:

**Artikel 6 punkt 3 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, ändrad genom konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands anslutning och genom konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Greklands anslutning, avser endast käromål som en svarande väcker med syfte att en särskild dom skall meddelas. Den avser inte ett fall där svaranden endast som en invändning åberopar en fordran som han har hos käranden. Vilka invändningar som kan göras och de förutsättningar under vilka det kan ske regleras av nationell rätt.**

Rodríguez Iglesias Schockweiler Gulmann

Jann Mancini Moitinho de Almeida

Murray Edward Puissochet

Hirsch Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 juli 1995.

Justitiesekreterare

R. Grass

Ordförande

G.C. Rodríguez Iglesias